

MIELULU FAMILIAR

DIARIU BELETRISTICŪ ȘI ENCICLOPEDICŪ-LITERARIU CU ILLUSTRATIUNI.

Din scrierile inedite alui SIMEONŪ BĂRNUȚIŪ

V.

Observațiuni asupra educațiunii tinerimii din Moldova.

(Urmare.)

În ultra fiindă-că guberniul în rēportulū sēu cātră educațiune n'are nice una detoriă națiunale mai frumōsă decātū detoria dreptății de a incurăgia ecormente pre toți fii națiunii fără de diferință în Esi sēu în Parisi: ar' fi de doritū ca sē se facă burse și alte inlesniri și pentru junimea nōstră studiōsă aici la universitate; acēstā dorință e destulū de motivatā nu numai prin considerațiuni, că junimea care invēță în străinătate nice una datā nu va fi de ajunsū pentru a implea tōte posturile națiunali, că junimea de aici sē pōte ajuta bine și cu burse mai micī, și fiindū dinsa neconținutū în ochii părinților sei și ai părinților patriei are și indemnuri mai multe de a merita încoragiamētulū, dar' dinsa e motivatā și prin acēstā considerațiune că atuncī și junimea invēțătoriā în străinătate ar' avē în concurență celei de aici cu unū motivū de emulațiune mai multe, la din contra dinsa ar' potē lesne se crēdā, că nevēndū concurenți în școlele națiunali singurā e destinatā la posturi și la inaintări ori va face progresū mai multū ori mai pușinū.

7. Este încă una impregiurare, care face de procede educațiunea nōstră națiunale cum procede

viēta bolnavului pre care l'au părăsitū cele mai bune poteri vitali dar' totū ilū mai țēnū doftori cum potū; educațiunea națiunale e opera cea mai grandioasă a tuturorū poterilorū națiunii întregi. La Romāni clasa națiunii cea mai înaltā, în care este concentratā cultura și averea, sau despărțitū de multū de corpulū națiunale în cea ce privesce educațiunea, dinsa își face educațiunea sēu în țiere straine sēu dela străinii din țierā; până cândū nu va contribui și clasa boiarilorū la educațiunea nōstră națiunale și încă nu numai redicāndū institute de binefacere și facūndū oferte bănesci pentru diferite institute de educațiune, prin care s'au destinsū boiarii Romāni și de multū și sē distingū și astādi, ci și educāndū-și pre fii sei în școlele națiunali, până atuncī guberniulū nu va potē sē facā nemica deplinū durătoriū pentru educațiunea nōstră națiunale, apoi națiunea cea ce n'are institute națiunali n'are nice patriā, ar' merita considerațiune din partea națiunaliilor nōstri și acēstā impregiurare că națiunea rom. sub Goți, Huni, Avari ș. a. au avutū de a sē lupta cu dușmani barbari, ērā dușmanii esistenței ei cei de astādi suntū fōrte culți și de acea ar' devē sē se unescā tōte clasele națiunii nōstre spre a-și apera esistența.

Aceste sunt ideile, ce după părerea și convingerea lui Bărnăuțiu aveau să servescă de îndreptări la organizarea învățământului în Moldova. Ideile aceste voia dânsul să se facă trup și în direcțiunea acésta a și lucrat stăruind pre lângă organele competente, ca să se acuire bărbați harnici, cu carte, cu pregătirea recerută în de ale învățământului, totu-de-a-una inse tînându séma de impregiurări. În biografiă am amintit că Bărnăuțiu în înțelegere cu Laurianu stăruiau să se aducă *Transilvăneni* la Moldova și cu aceia să se ocupe catedrele mai de capetenia. Invitat între alții au fost și renumitul nostru poetu naționalu Andreiu Mureșanu, care inse din anumite motive n'a urmatu chiămării; și ca acele motive să se cunoscă, fiindu de interesu și pentru celu ce ar voi să-i scrie biografia, îi publicăm scrisoarea adresată lui Bărnăuțiu din Sibiu în cauza acésta; ea pórtă datulu de 4/XI. 1855 și e de cuprinsulu următoriu:

Sabinu 4 XI 1855.

Multă prețuitulă meu Domnă!

La onorata dtale epistolă din 9 optobre a. c. nu ve potui respunde mai curundu din cauza, că am fostu morbidu. Acum inse fiindu ceva mai bine, nu întârđiu a o face acésta. Mai nainte de tóte ve rogú, să aretați D. Domnului Leon Ghica Directorului dela Departamentul Cultului cea mai ferbinte a mea mulțamită pentru generositatea ce avu de a me propune pentru catedra de Literatura Română, asemenea mulțamescú și Domniei tale pentru bunătatea ce avuși de a aproba acea propozițiune. Cătu pentru strămutarea mea la Moldova, trebe se ve spunu, că pentru deocamdată me resolviu a remăné în postulú, la care me aflu, mai alesu luändu în considerațiune impregiurarea, că am servitú Statului Austriacú în calitate de Concepistú și Translatorú 6 ani, încátu 'mi mai lipsescú numai 4 ani, ca să fiu capace de pensiuine atátu eu, câtu și soția cu prunci, la evnirea unei mórte timpurie; mai încolo precugetându și la acea, că de și leafa anuală de 325 galbini este onorifică pentru unú bărbatú, mai alesu necăsătoritú, pe lângă tótă scumpetea ce domnesce deocamdată în Principate, pentru unú parente inse cu familiă numerosă, cum suntú și eu, crede, Domnulú meu, că nu este de ajunsú, nice pe lângă cea mai mare economie. Apoi dela o miseriă secură, care me dedai a o trage după mine, la alta nesecură, pe care nu o potú cunósce din tóte părțile, 'mi vine cu greu se me strămutú. Domnulú meu! Detorința de parente me face a me ingrigi pentru venitoriulú familiei mele în casú de mórte, apoi acelu venitoriú nu-lú potú asecura decâtú séu prin o pensiuine, de care la Dvóstre, pe câtú știu, pentru femeii nu există, séu prin o leafă bună, de care să fiu în stare a-mi pune ceva la o parte în totú anulú. În Austria leafa 'mi este mică, pensiuinea inse 'mi asecură pe femeie și prunci de cerșirea pe la ușele creștinilorú; în Moldova nici me potú bucura de una, nici de alta.

Nu de leafă, căci acea abia ajunge pentru trebuințele de tótă ziua, nu de pensiuine, care nu există în felulú acesta. Pre lângă acésta starea cea precariă a Principatelorú în timpulú de față pentru unú omú cu familiă încă nu este prea atrăgătoriă, nu pentru opozițiunile cele de acolo, cari într'adeverú suntú nubecule, ci pentru cele dinafară, cari sémenă a orcane. Aședindu-sé odată Principatele dela Dunăre definitivú, și perdurându totú spiritulú acestú naționalu și patrioticú, de cari să află astăzi însuflețiți cu distincțiune frații Moldoveni, atunci eu voiú fi celú dintăiu, care voiú cânta cum am cântatú și în anulú presente:

„Te salutú Moldová, țeră renumită,
Patria lui Stefanú marelú Frou.
Căci cu micú cu mare, cu Domnú și Elită,
Îți prepari în lumé unú viitoriú nou!“

Veđi »Foia pentru minte, inimă și literatură« din anulú acesta, sub titlu de: Moldova la 1855. Eu ași fi celú dintăiu, care ași cere postú amesuratú poterilorú mele în Moldova.

Avuși bunătate a dice, că venindú acolo așú avé ocașiune a viețu mai conformú naturei pentru care am fostú chiamatú. Domnulú meu! Chiamarea mea ar' fi fostú să me cuprindú cu Pegasulú, aspirândú la Olimpú; și ca să o potú face acésta bine, aveamú trebuința de câteva peregrinagiuri pe la paméntulú celú clasicú, ér' nu se vëndú participia, séu ce e și mai reu, să traducú guberniulú meu hárții ciocoiesci, pe cari consoții mei séu nu le vorú, séu nu le știu decifra; acésta inse așú fi potutu-o face numai avëndú o moșioră séu unú capitálașú, care se-mi verse pe totú anulú unú venitú securú de 400—500 galbini, séu avëndú unú postú de bibliotecariú cu o leafă bună.

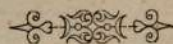
Értă, bunulú meu profesorú, că me espeptorai cu atâta sinceritate, și nu lua în nume de reu, decă impregiurările de-ocamdată nu me értă a me amesura dorinței Dvóstre. Binevoiesce a-mi mai scrie câte odată și fii incredințatú despre stima și reverința cu care sum și voiú fi remânea

Alú multú prețuitei D.-tale

ascultătoriú discipulú

And. Mureșianú.

(Va urma.)

Porunca sortii.

*Numai singurú în chilie
Ședú la mész meditândú:
De ce-atâta bucurie
Și dureri pe-acestú pământú?!*

*Bucurie pentru alții,
Pentru mine numai chinú; —
Ori așa-i porunca sortii,
Cátú trăiescú să totú suspinú?*

A. Bălibanú.

IUBIREA CEA DIN URMĂ

— *Novelă.* —

(Urmare.)

XII.

In locu de respunsu la intrebarea ce i-se adresase, orfana voi se-i incredințeze dómnei Angèle secretulú intêlnirei sale cu Flavianu, rogându-o sê-i dicteze ea insași conuita ce trebuia sê o observe. Dar' Micheline n'a avutú curagiulú sê-i spună. Póte că sê temea că contesa, inspirată de unú óre-care sentimentú de asprime, nu o va sfátuî ca sê jertfescă noroculú pentru datorință, iubirea pentru devotamentú. In adênculú inimei ómenilorú celorú mai buni, sê află totú-de-a-una unú mobilú de egoismú, care in modú instinctivú respinge, dela începutú, aspra necesitate a abnegațiunei.

Micheline sta nemișcată și tăcută. Dómna Angèle curmasé tăcerea.

— Purtarea d.-tale e semnificativă — dîsê ea. Căsătoria ce ți-o propunú nu-ți convine. Fie sê nu mai vorbimú despre ea. Asemenea nici d.-lú Pascalú nu va fi surprinsú de refusulú d.-tale, elú o presimța acêsta.

— O presimța?

— Fără indoială.

— S'ascepta la nesuccesulú pașilorú d.-tale?

— De sigurú. Deși a potutú prevedé, cu tóte aste, vesteá acêsta, suntú sigură, î-i va causa o lovitură dorerósă. Inimile dispuse in modú seriosú in favorulú cuiva, chiar' și atuncî cândú au puține ilusiuni, totuși sê mai nutrescú cu speranța.

Ele suferú in modú crudelú cândú sê vedú silite de a-și inăbuși in 'ele ultima rađă de speranță.

— Cuvintele d.-tale dómna 'mi facú reu!

— Décă d.-lú Kersaint ar' fi june, bucurósú s'ar' consola, reluá contesa cuvêntulú cu acea tenacitate femeiască care nu-și părăsesce nici odată pe deplinú scopolú la care fêntesce. Juneța e nestatornicia inimei și prin urmare își uită ușorú. Nu totú așa e cu vârsta inaintată. Atuncî inima devine seriósă, stătornică. Puținú accesibilă nestatorniciei emoțiunilorú ușoraticie, inima unú inaintatú in etate nu mai primesce a sê grava in adênculú ei, decâtú sentimente serióse. Décă acêsta gravare devine o rană, ea sê inveninéză câte odată, incátú nici chiar' insuși timpulú nu ar' poté sê o vindece totú-de-a-una.

— Cređi dară d.-ta că d.-lú Pascalú sê fie până intr'atâta de nefericitú? intrebă Micheline agitată.

— Credú. Ia sémă numai câtú de multú s'a schimbatú! A devenitú numai o umbră. Elú intru atâta sê topesce dorindú a te vedé, incátú cincispredece đile de asceptare îi causéză torturi grósnice. Pare că îi lipsesce aerulú neincungíuratú de lipsă pentru vieță.

Peptulú sermanei fete îi bâtea de credeai că i-sê rupe, domna Angèle observă și adause indată cu o voce mai blândă:

— Liniscesce-te, cu tóte aceste. D.-lú Kersaint este unú omú de curagiú și de resoluțiune. Indată ce va sci că visulú seu este nerealisabilú, sê va silí a-lú da uitării, 'lú va uita. Dragostea lui fără speranță sê va schimba intr'unú sentimentú mai potrivitú cu maturitatea vârstei sale, mai armonicú cu dorința inimei d.-tale.

— Și . . . decă ar' incepe sê me urască!

— Elú? . . . Ah respinge-lú, Micheline, insé nu-lú nesocoti!

— Ai dreptate, Kersaint este prea lealú, prea generosú, pentru ca sê pótă fi cândva injustú și crudelú.

— Êtă-lú, intrerupsé contesa conversația, că deschide ușa apartamentului. In câteva minute, îi voiú face cunoscutú rezultatulú iutretinerii nóstre.

— Ei bine! nu, incă nu, murmură tinera fată adêncú mișcată. Vréu sê me gândescú până mâne. Mâne numai, dómna, îi vei vorbí.

Zărindú pe Micheline, Pascalú remasé in locú ca inăbușitú. Sê lăsă pe unú fotelú și-și stersé fația inundată de sudori. Pe fația lui suferința era atátú de expresivă, incátú era cu nepotință de a nu-ți fi bătátore la ochi. Micheline îi apucă mâna cu gingășie și îi vorbí nisce cuvinte atátú de dulci incátú elú trebui sê-i suridă cu unú aerú plinú de fericire.

— Mê temeamú sê nu ți sê fi intêmplatú vre-o nenorocire, îi dîsê Pascalú, inăbușindú-și unú suspinú. Dar' êtă-te aici: Mulțumită lui Domneđeu!

Điua, cu tóte aceste, trecú incetinelú, cu anevoie. O silă nespusă, părea că apasă asupra fiecărui cuvêntú, asupra fiecărei mișcări. Contesa sê incerca inzedarú sê facă voce bună. Câte-o glumă nimerită mai invioșa din cândú in cândú sufletele, insé in curêndú ochii ér' sê intunecau, frunțile deveniau gânditóre, inimile păreau din nou apêsate. Ca sê scape de acêsta influință penibilă, sê scoboriră in grădină, inse ingrăditura de verdéță și de flori sê părú indată prea strimță pentru ca inima sê se pótă resfăta in voce. Sê hotărîră atuncî sê-și caute unú locú mai largú, mai recoritóriu și mai priințiosú la tufișurile din Luxembourg, unú locú linișcitú, unde spiritulú singurătății își intinde totú-de-a-una in óre-care resfrângere plăcută imperiulú seu binefăcătóriu și recreatoriú. Inse doreré unú filosofú a dîsú: »inzedarú schimbămú locurile, căci inimile nu sê schimbă.« Sub inalții castani ai parcului, ca și sub arborii din grădină, societatea nóstră nu incetă de a merge unulú lângă altulú, fiindú totú preocupată și suferindú de urítú.

Micheline sê oprí unú momentú ca sê privescă o maréță corfă de clopoței, de chrysanteme și de degitare. Dómna Angèle sê afla singurá cu Pascalú și-i dîsê:

— I-amú spusú scumpei nóstre copile.

Kersaint tresări.

— Ce ți-a respunsú? o intrebă elú cu stăruință.

— Că sê va gândí până mâne.

Și m'ne hotărise-va?

— Mi-a promisă.

E mai mult decât speram. Mulțumesc! S'era trecut cu mai puțină tristăță decum s'ăsepta. Cătră dece ore, Pascal s'ăse în mansarda sa lăsându' împreună pe contesa cu orfelina. În momentul despărțirii, d'omna Angèle, îmbrășișă pe tinera fată, apoi cu un ton cam solemn elu i d'ise: Cugetă-te serios, s'ă tratéză de viitorul d.-tale și de fericirea unui om onest.

— Me voi cugeta serios, d'omna, respuns' tinera fată cu o voce plină de emoțiune.

Micheline nu s'ă culcă. Ea petrecu n'optea parte cu ochii țintiți spre ceriu, parte cu fruntea spriginită pe mână, gândinduse asupra straniei sale situațiuni. D'oue voci s'ă redicau pe r'end' în internul ei și cercau de a rezolva problema. Una era acea a iubirei, cealaltă a recunoscinței. Cea de antăiu i reamintea în mod' elocuent' pr'ospele impresiuni ale trecutului, cele mai gingașe amintiri ale tineretii. I repeta cu ardore: D'că voiesci s'ă fi fericită, m'ărită-te după Flavian! — A d'ouă, din contra, i vorbia cu un ton trist și duios' despre adversitățile resimțite, despre binefacerile primite, despre mângăerile în suferințele ei. I d'icea cu duioșie: D'că vrei se fi generosă m'ărită-te după Pascal Kersaint! Lung' timp' aceste d'oue voci vrășmașe s'ă luptară între ele cu cerbicie, fără ca una s'ă se fi părut' că a invins' pe cealaltă în inima Michelinei. Șovăind' într'adever', între aceste d'oue inspirațiuni contrare, Micheline s'ă silia, de a s'ă hotări într'un fel, fără s'ă p'otă isbuti.

Aflându-s'ă în prada unei perplesități atât de obositoare, s'ă lăsă sdrobotită pe un fotoliu; incetinelu capulu i cădiu înainte, pleópele ca d'oue aripi ce palpita, i-s'ă lăsără pr'este ochii ei deja inpainginați, și adormi.

Dormind' i-s'ă visă pe mamă-sa. Mamă-sa o acoperia cu sărutări, o inunda cu lacrimi și i d'icea cu o neliniscie plină de grigi: Ascultă-me Micheline, fi s'ocia aceluia, care mi-a făcut' un morm'ent' și ți-a m'ăntuit' viața! Flavian' este june, amabil', ușor', în cur'und' s'ă va consola, d'că l'ai p'arasi. Pascal' inse, este în etatea în care sentimentele sunt' incurabile, elu ar' p'ăstra în inima sa pentru totu-de-a-una lovitură fatală ce l'a p'etransu!

D'că acest' vis' nu i-sar' fi aretat' Michelinei în somn' decât o singură dată, i-ar' fi dat' prea puțin' însemnătate. Dar' elu i s'ă aretat' din nou și mai expresiv' și mai cu putere. Ast'fel' când' ea sa desceptat', o emoțiune superstițiosă i cuprins' sufletulu. Ea s'ă hotări a s'ă supune autorității consiliului mamei sale.

— Remâneți cu bine! murmură ea suspinându, remâneți cu bine voi iubirile țerei mele natale! renunță la voi! Cu t'ote că ve iubiam' mult', dulci ilusiuni ale juneței mele, și va-și fi iubit' t'otă viața mea! Inse v'ocia mamei mele mi-a dictat' datorința ce o am', și eu trebuie s'ă ve jertfesc' v'ertuții.

Contesa sosí de demin'ță.

— Ei bine! Micheline, o întrebă contesa — socotitute-ai?

Da, d'omna, respuns' tinera fată: voi fi s'ocia lui Pascal Kersaint.

XIII.

Micheline avea un caracter' forte firm', hotăririle sale nu și le schimba. Pe când' veni Pascal' ca s'ă afle de la ea insași cofirmarea celor ce i-s'ă anunțaseră de cătră contesa, ea nu șovăi a-i respunde:

— Sunt' gata s'ă devin' s'ocia d.-tale.

— Nu-mi pot' aduce aminte, respuns' Pascal', cu o voce ad'encu mișcată, ca s'ă fi s'emțitu vre-odată o fericire atât de mare.

S'ă înteleseră ca căsătoria s'ă se facă cât' mai grabnic'. Micheline trebuia s'ă-s'ă p'arăsescă ocupațiunea din pr'avăliă. pentruca fără am'ănare se-și p'otă face pregătirile de cununiă. În urmă s'a luat' hotărerea ca după celebrarea actului de cununie Kersaint și s'ocia sa s'ă plece la Bretania unde vor' merge s'ă ingenunche la morm'entulu Michelinei Chabry. Ac'asta hotărere s'a luat' la dorința Michelinei; ea voia fără indoială pentru superstițiosă sa supunere a cere o binecuv'entare nevedută. După ce și-au făcut' aceste proiecte, Micheline simți că ceva straniu i apasă inima, ea îngalbin', ochii i-s'ă l'angediră, fruntea i-s'ă increți. Voind' s'ă-s'ă ascundă suferința, s'ă duse în salon' și s'ă rădima la ferestă pe c'ote. Abia ajuns' acolo și zări prin ferestă un om tiner' trec'und' pe o cărare a grădinei. Atunci ca eșită din fire, g'ăfăind', eși repede din odaie afară, lasându pe d.-na Angèle și pe Pascal' uimiți de ac'asta eșire sgomotosă.

Ajungându sub galeriă, Micheline s'ă află în fața lui Flavian' pe care ilu luă de mână și-lu duse sub umbrariulu de caprifoiu. Aici s'ă aședii și după ce s'ă opinti a-și reculege t'ote puterile, declară în mod' hotărit' tinerului că ea trebuie s'ă renunțe la legătura proiectată între ea și elu.

Flavian' remas'ă incremenitu. 'Și recăscigă cu t'ote aceste competulu și o întrebă de cauza unei schimbări atât de neprev'edute.

— Eu dispun' de viața mea, respuns' Micheline. Me m'ărit' după d.-lu Kersaint.

Gr'osnică lovitură de fulgeru.

E cu nepotință! strigă Flavian', cu ochii turburați.

— Adev'er' iți grăiescu.

O tăcere ad'encă urmă în decursulu căreia nefericitulu t'ener', agitat' de sentimente tumultose, nu scia dacă trebuie s'ă cedeze indignațiunei, batjocurei seau desperării. În cele din urmă s'ă stăp'ani și cu un ton sec' i-i d'ise:

— Dacă trebuia s'ă se înt'emple ast'fel' cu speranțele mele cele mai legitime, pentru-ce mai făcut' s'ă vinu? P'ote pentru ca s'ă-m' arunci în față ac'asta noutate în mod' insolent'?

Micheline scos'ă un' țipetu.

— Oh!... murmură ea îngrozită. Eri încă nu sciam, că în ora în care iți vorbesc', eu nu mai sunt' a mea.

— Fie replică Flavianu amăritu. In totu casulū nu mai amū ce sē cautū aici, și eu mē re-tragū. . . . Fi-ī fericitā! Remasū bunū!

Pe cāndu voia sē se depărteze sumețū și des-prețuitorū, Micheline 'lū oprī prin unū gestū repede.

— Ce vrei? o întrebă elū mēsurānd'o cu o privire rece.

— Vrēu ca sē mē erți, murmurā ea. Vrēu sē me părăsesci fără a avea ironiā pe buze și urā in inimā.

— De, ce te privesce? nu cumva îți pasā de suferințele celorū cari nu suntū iubiți, de suferințele celorū cari n'au fostū iubiți nici odatā. . . Dar' sē nu uitū, urmā Flavianū cu unū tonū aspru și desprețuitorū, este avutū acestū domnū Pascalū Kersaint?

Micheline sē redică cu violență.

— Flaviane! Flaviane! strigā ea, uresce-me, fiindū cā esti fără milā! dar' nu me insulta, și-o interdicū acēsta.

In acestū strigātū, isvoritū din simțulū de onōre, Micheline era atātū de imposantā și de majestōsā, incātū Flavianū, fără voe își plecā capulū. Elū își ascunsē obrazulū in palme și isbucni in lacrime.

— Ah! murmurā elū, nici pe departe nu me asceptamū la o ast'feliū de tradare!

Tinera fatā simți o sguuire pānā in adēnculū inimei. Alergā după Flavianū și-lū readusē sub umbrariū. Dar' inzādarū incercā ea sē-lū consoleze. Prezenția de spirițū o părăsise, inima i sē slābisē, abia potū articula cāteva cuvinte fără legăturā. Prin o supremā incercare Flavianū ajunsē a-și stāpēni din nou emoțiunea.

— Pentru ce consimți a te mărita după acestū omū? o întrebā elū.

— Ca sē-mi plătescū o datorie de recunoscință, respunsē Micheline.

— Nedreptate și nebulie! cāci mai pre susū de acēsta datorință de recunoscință este o altā datorință și mai sfāntā incā, datorința iubirei nōstre nu-ți mai aduci aminte de ea?

— Dorere! Ce se-ți dīcū. Suntū fatalități, cari ne impingū fără voia nōstrā pe alte cāi decātū cele preferite! Plānge-me Flaviane, dar' nu me blastema!

— Nu te plāngū, dar' nici nu te blastemū, domnișōrā. Mē voiu silī sē te uitū.

— Da, uitā-me, uitā-me! amū meritatu-o! . . Eu nu te voiu uita pōte nici odatā!

Aceste cuvinte din urmā îi scāparā Michelinei de pe buze atātū de iute, incātū sermana copilā n'avū timpū nici de-a reflecta asupra lorū. Ea nu înțelesē pe deplinū gravitatea lorū, ci numai dupăce observā efectulū straniu ce-lū produsērā asupra lui Flavianū. In inima lui Flavianū aceste cuvinte dādūrā nascere la unū felii de revoluțiune; ochii i sē aprinsērā, fația i sē inroși de unū valū de sānge, privelișcea turburatā a feței sale i dispārū și in loculū ei sē ivi espresiunea unui sentimentū esaltatū.

— Ah! ascēptā Micheline, strigā elū, inima d.-tale intrēgā mi sa destāinuitū prin unū singurū

cuvēntū! Da, mē iubesci și nu me vei uita nici odatā! Ōre pōte fi altmintrenea? Sē separā ōre cineva ast'felū de cele mai intime amintiri ale tinereței? Alungā ōre cineva ast'felū cele mai profunde impresiuni ale inimei? Sē scii cā pentru d.-ta este numai unū logodnicū și acestū logodnicū suntū eu! Feresce-te a te mărita după unū altulū, cāci ai comite unū actū de vinovāție, de nebulie, de monstruositate! cāci de imaginea mea n'ai scāpa nici la cāpātēiulū patului nupțialū. . . . Ah! renunță, renunță numai decātū la pericolulū proiectū de eroismū ce l'ai conceputū. Dēcā Pascalū e atātū de nobilū precum spui, atuncī binefācātorilū va înțelege cā este unū sentimentū mai legitimū decātū recunoscința, și acestū sentimentū ește iubirea! Pentruca se-și cāșcige cu unū dreptū mai multū la afecțiunea d.-tale, elū sē va grābī de a te face sē-mi dai māna și îți va dīce cu curagiū: Chiar' cu prețulū speranțelorū mele celorū scumpe, Micheline fi soția lui Flavianū! Elū continuā de a sē esprima cu acēsta vehementā, cu acēstā rāpire. Orfana ilū asculta fără a-lū intrerupe. Ea suferia fără indoialā magnetismulū vorbelorū iubite, și ar' fi potutu-o crede cineva cā sē va induplica. Cu tōte aceste nu fū așa. Ea in-sa-și curmā acestū farmecū și respunsē inpotri-vindu-se:

— Cuvēntulū meu este datū, elū e irevocabilū.

— Atuncī, cu și-o declarū, d.-lū Kersaint are sē scie cā d.-ta te jertfesci!

Micheline surisē cu o melancolie nespūsā.

— Ce-mi folosescē? dīse ea. Eu așū avē poterea, dēcā s'ar' cere, sē afirmū contrariulū.

Contesa și Pascalū apārurā la intrarea umbrariului. Tinera fatā sē redică, și reculegāndu-și tōtā poterea, dīse cu o linā emoțiune:

— V'am vorbitū de unū amicū din copilāria mea, de d.-lū Flavianū Locmaria. Ețā-lū. . . Cre-dințiosū amintirilorū amicitiei nōstre de odiniōrā, a venitū sē mi-o reamintescā; ba mai multū: elū imi oferā consacrarea acelei amicitii mārītāndume după elū. Acestū pasū, ve mărturisescū, me atinge adēncū. Elū este pentru mine o deosebitā onōre. Dar' ce altceva i potū respunde, decātū cā eu nu mai suntū a mea? Asta e totū ce sa petrecutū intre noi. Iti mulțemescū dar' din nou d.-le Flavianū de atențiune, și cu părere de reu, trebuie se-ți repetezū cā e prea tārđiu.

Dupāce ascultārā pre Micheline, cei doi bārbați sē salutarā cam in silā. Sē priviau cu rācēlā. ochii le clipeau intr'unū modū sinistru. Ținuta lorū pare cā esprima o amenințare. Unū ochiū agerū totuși ar' fi potutū afla o deosebire mare in dușmāniile lorū. Flavianū areta mai multū disprețū, Pascalū mai multā aversiune. Celū de antāiū sē mira in modū impertinentū cā unū ast'felū de rivalū îi este preferitū. Alū doilea sē irita gāndindu-se cā unū tinerū atātū de voinicū i-arū potea rāpī tesaurulū.

Dupā cāteva minute de tăcere in decursulū căreia și unulū și altulū da sē înțelēgā mânia ce-i stāpēnescē, Flavianū replicā cu unū tonū animatū:

— Nu, nu e prea târziu, decât d.-l. Kersaint înțelegându că drepturile mele covârșesc pe ale d.ensului, renunță de sine la o legătură, pentru care, anumite conveniențe, nu sunt, după mine din destul respectate.

Pascalu simți cum i se stringe inima cu violentă. Ar' fi voit să sugrume pe acestu insolent. Dar' d.oma Angèle, ghicindu ce se petrecea în internul lui, îl strinse de mână. Sub acesta apăsare simpatică se linise.

— Micheline e încă totu stăpână pe voința sa, și dispune de viața sa, răspuns Pascalu. În câtu me privește pe mine, d.-le, eu nu voi renunța nici odată, din indemnul meu propriu, la o căsătorie a cărei perspectivă me face de o mie de ori mai fericit, decum ași pute-o exprima.

— Așadară d.-ta nu scii domnule, ce mobilu a determinat consimțirea ce ai obținut-o? Ei bine! află că numai recunoștința. Micheline se jertfese ca se-și respălătescă servițiile primite. Deci unu omu onestă nu primesce unu sacrificiu în schimbul unei binefaceri.

Acesta nouă provocare indreptată asupra lui Pascalu era să-l facă să-și isbucnescă mânia, decât Micheline prin o privire rugătoare nu l'ar fi domolit.

— Ei ce me privește opinia d.-tale, replică Pascalu cu asprime. Eu nu ascult și nu respectă decât voința aceleia care este în dreptu a se pronunța pentru unul său altul. Deci repețesc: ea este liberă, și se poate hotări încă odată după voința sa.

— Vorbesce Micheline! strigă Flavianu. Nu mai șovăi. Mărturisesc-i d.-lui Kersaint că noi ne iubim din copilărie! că o despărțire de doi ani n'a slăbit sentimentul care ne însufleșește! că nu există fericire afară de iubirea noastră! că din toate aceste motive, atât de legitime, atât de imperiose, te decidi a-ți retrage o promisiune prin care te-ai angajat în modu atât de imprudent. Decă faci acesta declarațiune, binefacătorul d.-tale se nu te indoesci, va sancționa prin aprobarea sa dorința sinceră și resolută a inimei d.-tale.

— Da, pronunță-te Micheline. Î-ți acceptă hotărârea.

Și Pascalu se rădăimă șovăind de unu stălp alu umbrariului.

Micheline își pusă mâna pe peptu ca se-și liniscă baterile inimei. Apoi cu o voce apăsată răspuns:

— Eu nu schimbă nimic din cea ce am făcut. Renoiesc decă din totă voința mea liberă angajamentul luat. O vorbă am și acea mi-o țin.

O privire posomorită și rece fu răspunsul lui Flavianu la acesta declarațiune. După care Flavianu se depărta cu unu pașiu firmu și cu unu aeru măreț.

Cu toate aceste, contra voinței sale, lui Flavianu îi țîșniră din adâncul peptului două lacrimi cari remaseră atârinate de genele sale. Micheline le zări și se cutremură. (Va urma.)

AMORULU.

de Blaise Pascal.

Omul s'a născut pentru ca se cugete și nu există nici unu momentu în care elu se nu cugete; însă ideile curate care ar' fi în stare se-lu facă fericit, ilu obolesc și slăbesc. Elu nu se poate familiarisa cu această viață uniformă; are lipsă de iritare și activitate, cu alte cuvinte, trebuie ca din timpu în timpu să fie sgudivu prin pasiuni, alu căroru isvoru viu și adâncu îl semente în inima s'a.

Passiunile care corespundă mai multu ființei sale, suntă amorul și ambițiunea. Ele n'au legătură între sene, dar' totuși adesea suntă aduse în combinațiune; dar' ele se slăbesc, s'ar' potă chiar' dăce se distrugă una pre alta. Ori câtu de cuprindători ar' și fi unu spirit, elu este capabilu numai de o singură pasiune mare; de acea cându amorul se întâlnește cu ambițiunea, atunci ele suntă numai pe jumătate așia de mari decâtu cumu ar' fi cându s'ar' afla numai una singură. Etatea nu determină nici începutul nici sfârșitul ambelor; ele se nasc în etatea cea mai fragedă și durăză adesea până la mormentu. Pentru că ele pretindă multu focu, de acea și juneța este mai capabilă de ele, iar' cu timpul se imblânzește, deși acesta se întemplă foarte rar.

Viața omului e miserabilă de scurtă. Ea se socotesce dela intrarea în lume; eu așiu începe mai bucuros a număra dela nașcerea rațiunii, cându omul începe a fi sgudivu prin ea, ce'a ce de ordinariu se întemplă cu alu 25-lea anu alu vieții. Înainte de timpul acesta cineva este copil și copilul nu este bărbat.

Câtu de fericită este o viață care începe cu amorul și se termină cu ambițiunea! Decă așiu avé se alegu, așiu alege pe acesta. Până cându cineva este infocat, este amabil; după ce se potolesce și dispăre: câtu de mare și frumosu este spațiul ce rămâne pentru ambițiune!

O viață agitată este bucuria spiritelor mari cei mediocri nu află placere în acesta, ei în totu locul suntă mașine. Pentru acea a câștigat acela locul cel mai norocosu, pe care ilu potă portă natura omenescă, a cărui viață începe și se termină cu amor și ambițiune.

Cu câtu este mai mare forța spiritului, cu atât mai mari sunt și pasiunile. Pentru că pasiunile — înseși sântiemițe și idei, care aparțin singurului numai spiritului, deși suntă cauzate prin corso — nu suntă fără îndoieală alt'ceva, decâtu spiritul însuși își esercită întrăga sa calitate. Vorbecu aci numai despre pasiunile infocate, pentru că celelalte se mestecă adesea între sine și cauză o confusiune foarte incomodă; acesta nu se întemplă însă nici odată la cei ce au spirit. Într'unu sufletu mare, totu este mare.

Se pune întrebarea, decă cineva se iubescă? Această întrebare nu și are loc, — cineva trebuie se o sântă. Aci nu se reflectă, omul se sântă atrasu într'acolo și are plăcerea a se înșela, decă sfătuesce. Curățenia spiritului are de urmare și curățenia pasiunii; pentru acea unu spiritū mare și curatū iubescce cu caldură și vede clarū cea ce iubescce. Suntū două speție de spirite, celū geometricū și acela care s'ar' poté numi spiritulū liberū.

Acela are păreri lente, aspre, neinduplecate; acesta are o iutelă a ideiei, care se atașeză totu-odată pre lângă amabilitățile obiectului iubitū. Dela ochi merge la inimă și de pe mișcările esteriore recunoscce elū cea ce se întemplă în internū. Cândū poșede cineva acestū — spiritū indoitū — câtū bucurie ofere apoi amorulū. Pentru-că atunci dispune cineva dintr'odată de forța și elasticitatea spiritului, amēndouē acestea atât de necesare pentru elocentulū raportu între cei ce se iubescū.

Noi ne nașcem cu o dispozițiune de a iubi în inimă, care se desvöltă, precumū se perfecțiunează spiritulū, și care ne îndemnă să iubitū totū ce ne pare frumosū, cu tôte că nu ni s'a spusū nici-odată ce este frumosū. Cine se mai poté deci îndoi, că pentru acea suntemū pre lume ca să iubitū? Și în faptă, ori câtū ne-amū da silința a o ascunde, iubitū totū de-a-una. Chiar' și în acele lucruri, de care credeamū a fi separatū iubirea, ea se află în secretū și ascunsă și este cu nepu-înță ca omulū să trăiescă și numai unū momentū fără ea.

Omulū nu este dispusū să rămână singurū cu sine; elū iubescce; elū trebuie să caute aiurea, cea ce se poté iubi. Acesta elū o poté afla numai în frumsetă; însă pentru-că elū însuși este făptura cea mai frumoasă formată de mâna lui D-đieu, așa trebuie elū să se afle în sine însuși chipulū acelei frumseti, pre care elū o caută în afară-de-sine, fie-cine poté observa primele rađe ale acesteia în sine însuși și după cum observă cineva, că obiectele afară de noi corespundū său se depărtēză de acelea, își formēză idea frumosulū său uritulū. Cu tôte acestea omulū care a ieșitū din sine și caută a umplē golulū născutū prin acesta în elū, nu se poté mulțami cu ori-ce întâlnește. Inima lui este pre largă, trebuie să fiă ceva ce-i sēmănă și este mai apropiatū de elū. Pentru acea frumseta care ilū poté mulțami, constă nu numai în cuvīntă, dar' și în asemănare: ea se mărginește și restringe la diferența de secsū.

Natura a imprimatū acestū adevēru atât de multū în sufletulū nostru, încatū aflāndū tôte acestea deja pregătite; nu e de lipsă pentru acesta nici artă nici ștudiū; este ca și cândū amū avē a umplē unū locū în inima noastră, care în faptă se și umple. Acesta însă mai bine se sântă, decâtū se poté spune. Numai ce-i ce-și confundă ideile și poté despretūi, nu o vedū.

Cu tôte că noțiunea acesta generală a frumsetei este gravată cu caractere neșterse în sufletulū nostru, ea totuși află modificări mari în aplicarea specială, dar' numai la modulū de aprețiere cu privire la ce'a ce ne place. Pentru-că cineva nu do-

reșce numai frumseta ca atare, ci mai pretinde încă o miie de accesorii, care depindū dela dispozițiunea în care se află; fiă-cine are potēmū đice, originalulū frumsetei sale, acarei copie o caută în lume. Mai adesea însă suntū femeile care determină acestū originalū. Precumū ele au o putere nelimitată asupra spiritului bărbatului, așa ele îi reflectēză părțile frumsetei, pe care o au, seu o aprețiază și adaugă ast'felū în modū arbitrarū cūtare seu cūtare la frumseta fundamentală. De acea este unū secolū pentru blondine, unū altulū pentru brune și deosebirea de păreri la femei despre aceste două decide și la bărbații aceluia-și timpū, pentru unele seu altele.

Moda însă și și țera determină adesea cea ce se numesce frumosū. Este o aparițiune stranie, că obiceiulū se mestecă atât de multū în pasiunile noastre. Cu tôte acestea însă fiă-care poté avē închipuirea s'a proprie despre frumsete, după care judecă elū pre celelalte și la care le reduce; așa se esplică pentru-ce unū inamoratū află pe iubita sa mai frumoasă și o arată de modelū.

Frumseta are o miie de variațiuni. Femeia știe să le jōce mai bine pe acestea. Decă este de spiritū ea știe să le învioșeze și ridice de minune. Decă o femeie voiesce să placă și cândū ea dispune și de avantajulū frumsetei seu celū puținū în parte, atunci i va și succede; chiar' decă bărbatūi nici n'ar' observa acesta, și ea nu și-ar' da silința, totuși i ar' face amoroși. În inima lorū este unū locū golū și acolo se va incuiba ea.

Omulū este născutū pentru plăcere; elū o simte acesta, nu este de lipsă de altă probă pentru acesta. Elū urmēză rațiunei s'ale, cândū umblă după plăcerea lui. Adesea însă elū sântă pasiunea în inima s'a, fără să știe, unde și cândū au începutū.

O plăcere adevērată ca și una falsă potū în acela-și chipū preocupă spiritulū. Pentru-că este indiferentū decă este adevērată seu falsă, numai să fiă cineva convinsū despre adevērulū ei?

Prin conversarea despre amorū devine cineva amoroșū. Nimicū mai ușorū decâtū acesta. Pasiunea acesta este pentru omū cea mai frēsca. — Amorulū n'are etate; elū se rēnascce continuu. Poetii ni-o-au spusū acesta, pentru acea ei înfașisēză pe Amoru ca copilū. Dar' n'avemū lipsă să întrebāmū de acesta, noi o sēmțimū.

Amorulū dă spiritū și se sustēne prin spiritū. Sē rēcere ore-si-care desteritate pentru a iubi. Modulū de a placē în fie-care đī șē desēcă; dar' trebuie ca cineva să placă și place.

O sērginte a egoismulū nostru ne înfașisēză pe noi însine, ca și cândū am fi în stare a umple mai multe locuri în afară; pentru acea ne sēmțimū foarte măguliti a fi iubiți. Indată ce o doreșce acesta cineva cu caldură, se observă indată și se cunoscce de pe ochii persōnei pe care o iubescce; pentru-că ochii suntū interpretii inimii; dar' numai celū inițiatū înțelegē limba lorū.

Omulū singurū este ceva neperfectū; elū trebuie să afle unū alū doilea, pentru ca să fiă fericitū. Elū o caută adesea în acela-și stratū alū

societății, pentru că aci se pot arăta unul altuia mai liber și mai lesne și semte că văpaia crește, cu tôte că nu îndrănesc: a o descoperi aceleia care o ațită. Cându cineva iubesc o femeia în pozițiune soțială inegală, atunci ambițiunea pôte însoți începutul amorului; dar' nu preste multu ea îl stăpânește. Elu este unu tiranu care nu sufere pe unu egal și șieși, elu voiesce să fie sênguru; tôte pasiunile trebuie să i se supună și se-i fiă ascultătoare.

O prietenie sublimă umple inima unu omu cu multu mai bine, ca una de tôte dîlele și egală; lucrurile bagatele se confundă în puterea ei de concepțiune, numai cele mari sunt permanente și rămân.

Adesea se scriu lucruri, care se pot proba numai provocându pe fie-care să mediteze asupra s'a și să afe adevărul despre care se vorbește. În acéstă constă puterea argumentelor mele.

Décă omul este delicat în vre-una din părțile ființei s'ale spirituale, apoi este în amoru. Pentru-că atinsu de unu obiectu afară de sine îl va evita, îndată ce va afla în elu ceva în contradicere cu ideile sale. Măsura acestei delicatete alegătoare se determină prin unu motivu puru nobil și sublimu. Ast'feliu se pôte întempla ca cineva să se credă că este delicat, fără a fi însă în realitate și ceialaltu au dreptul se ne condamne; în vreme ce pentru frumsete își are fie-care măsura s'a propriă, independentă de ace'a a celoru-alaltu. Cu acea de a fi séu a nu fi alegătoru, stă tréba așa că decă voiesce cineva a fi alegătoru, nu este departe de a fi în gradul supremu. Femeiloru le place la bărbați acéstă delicateté alegătoare și acéstă este cum mi se pare punctul celu mai vulnerabilu pentru a le câștiga: ne face plăcere a vedé cum o miie altele sunt respinse și numai noi stimabile.

Calitățile spirituale nu se câștigă prin însușire, ci ele numai se perfecționează. De aci urméză, că acéstă delicateté este unu daru alu naturei, și nu o acviștiune artificiosă.

Cu câtu are cineva mai multu spirit u cu atât află mai multă frumsetă originală; dar' nu este permis a fi inamorat u pentru-că atunci, vede numai pe una.

Nu se întemplă ore că pre cându femeia iese din sine însași pentru de a se reproduce în inima unu altuia, ca să rămână pentru ceialaltu unu locu gol în a ei?

Cunosc și de acelea, care négă acéstă. Este permis a numi acéstă nedreptate? Este firesce a da pe atât pe cât u au luat u.

Insistența asupra uneia și aceleia-și idei oboșește și anihiléză spiritul omului. De acea este de lipsă pentru intensitatea și durata amorului a nu ști câte-odată că iubim u; acéstă nu este o infidelitate, pentru-că de aci nu urméză, că iubim u pre una alta; concentrăm u numai putere mai multă, pentru de a iubi mai bine. Acéstă se întemplă fără a cugeta la ea; spiritul se înclină de sine spre acéstă; natura o voiesce, o comandéză. Cu tôte acestea trebuie să o recunoșcem u, că acéstă este o consecență miserabilă a naturei omenești și că am fi mai fericiți, decă n'ar' trebui să schimbăm u idea; dar' aci nu se pôte ajuta. (Va urma.)

UNU CÂȘCIGU ÎNTERESANTU.

— Versiune. —

Optu domni galanți imbarcară în o dî pe o naie și se îndreptară pe Riu în jos. Puçin u mai înainte de a se depărta naia dela țermur u, căpitanul corabiei de totu mai primi și pre unu omu îmbrăcatu miser u, cu condițiunea ca să șadă liniscit u în unu anghi u, să se pörte bine și apoi la debarcare se plătescă matroziloru beutura de 18 cr.

Nikli — cum se numea omul — își lovi vesel u buzunariulu în care se aflau numai 7 cr. și căti-va bumbi picați de pre vestminte, în semn u că primesce condițiunile capitanului. »N'am chiar' 18 cr. — își dîse elu — dar' sper u că voi u câștiga și pre apă ceva.»

Călătorii erau tare bine dispuși totu glumiau și spuneau feliu de feliu de anecdote, și în distracțiune acéstă a lor u nici nu observă pe Nikli, care stătea înghemuit u în unu colțiu, necutedend u se-și depună nici chiar' bocceaua de pre spate.

După-ce călătorii gătără cu povestile, unii din ei priveau pe riu în jos, ceialaltu vedend u pe Nikli retras u în colțulu său 'lu agrăiră:

— N'ai ști să ne spui și tu ceva să ne distragem u!

— »Écă — cugetă elu în sine — mi se dá ocaziune să câșcigu ceva! Se inoiră în urmă ca fie-care să propună pe rând u câte o gâcitură și celui care o va deslega mai antăiu să i se plătescă de cătră fie-care câte 50 cr. Era ceva pe placul toturora, sperand u că li se va da destul u obiectu de risu, începură a se gândi fie-care la câte o gâcitură.

»Să-mi spuneți încep u celu deantăiu — câte oué moi va poté consuma unu omu mândaciosu pe inima golă?» »Așia ceva e greu de gâcitu! — reflectară vre-o câțiva, scoțend u din busunari u câte 50 cr. — »Câte? D'apoi numai unul u!» — răspunsé Nikli — »al u doilea nu-i mai mult u pe inima golă!» — »Drept'ai!» și aduna dela fie-care câte 50 cr.

»Ascéptă numai — cugetă al u doilea — imi vei plati tu banii inapoi. Să imi gâciti — dîse elu cu voce înaltă — de ce a scris St. Paul u și epistola II. catra Corinteni?» — »Fiind u-că n'au fost u de față se li-o spună cu gura!» răspunde repede cel u din colțiu, stringend u banii.

Chiar' ajunsără cu naia în dreptul unu sat u. »Écă orașulu Bamlach!» — dîse al u treilea — și acum dacă esci tu așia de iscusit u să-mi spui în care lună mândă mai puçin u locuitorii din Bamlach?»

»In Februari u — răspunsé Nikli — fiind u-că acea e luna cea mai scurtă.»

»Cum se pôte acea — întrebă al u patrulea — că din doi frați numai unul u nu-i unchiu?» — »Tare ușior u, fiind u-că unul u din ei e frate cu tatăl u d-tale și pentru acea țu unchiu, celaltu fiind u-ți tată, nu-ți pôte fi și unchiu.»

»Să îmi găcesci! — începui alu cincilea, chiar cându unu pesce sări din apă — la care pesce isū ochii mai aprôpe unulu de celu-alaltu?« — »La celu mai micu« — răspuse Nikli, în vreme-ce cei-alaltî și recapitulau Zoologia.

»Cum vei putea merge călate din Berna până în Basilica diua în amédia mare și totu în umbră?«

»Așia că acolo unde nu va fi umbră te vei scobori josu de pre calu!« dîsî omulū nostru strîngîndu banii.

»Dacă cineva pornîndu din Basilea spre Berna în frigulū celu mai mare — întrebă alu șieptelea — își va uita mînușile acasă, ce va face ca sē nu-i înghețā mînilē? — »Și le face pumnū, și atunci nu i voru iugheța mînilē cî pumnulū,« gîci și de astā-datā Nikli.

»Și de ce s'a suitu Diogene în butoiu?« — întrebă alu optulea — »Fiîndu-că butoiu n'avea ușiā, căci sē fi avutū, întra prin ea!« — »Bravo! — răspuseră călătorii — ai găcitu în totu-de-a-una, propune-ne acumū și tu una!«

Gîndindu-sē puçinū Nikli i întrebā: »Se-mi găciți d.-lorū, cum sē potū fierbe doi păstravi în trei ôle, dar' așia că în fie-care sē fie câte unulū?« Călătorii erupsē în risū la auđiulū acestei găciturī, sē cugetarā puçinū, dar' vedîndu că n'ajungū la nici unū rezultatū, scôsē încă câte 50 cruceri.

»Spune-ne tu și aci isū banii!« dîserā ei.

Nikli după-ce privi în drepta și în stînga sē sculā din colțulū sēu și apropiāndu-sē de mēsā unde erau depuși banii, dîsē: »sciti ce d.-lorū, eu isū unū călătorii sāracu, tare sāracu.« — »Ce avemū noi de a face cu acēsta? — întrebā călătorii curioși. — »Nimica! numai atāta vreau se vē spunū că isū tare sāracu. Nu luați dar' în nume de rēu — și dicēndu acestea scôsē 50 cr. — vē spunū dreptū că nici eu nu sciū! aci 'sū cei 50 cr. pentru celu ce va gāci....«

La auđiulū acestora toți erumpserā în hohote, ilū lāsarā în pace și sē îngirigirā toți ca sē debarce, căci ajunserā la loculū destinațiunei.

Nikli sē bucurā de secerișul ce-lū făcū și fără de șovăire plăti vinū matrozilorū.

A. C. Domșa.

Ei...

*În estazū de fericiire
Lungū în ochii tēi priviam
Iar' în inima mea însumi
Nu șoiu bine ce simțam.*

*Unde-i ôre timpulū dulce
Te întrebū acuma eu,
Înse tu din depărtare
Auđi ôre glasulū meu.*

G. SIMU.

» DIVERSE. «

Cronică. — Adunarea generală a XXIX. a „Asociațiunii transilvane“ sa ținutū estū anū în Reghinulū sāsescū în 27 și 28 Augustū st. n. — Ospeții, mare parte, împreună cu mai mulți membrii din Comitetul centralū, au sositū deja Marti în 26 Augustū cu trenulū de deminētā. Cei sosiți au fostū întimpinați la garā din partea Romānilorū din Reghinū prin o cuvîntare rostitā prin directorulū despărțēmîntului Reghinū, dlū P. Barbu. În numele ôspeților a răspunsū președintele Asociațiunei dlū G. Barițiu.

Mercuri în 27 Augustū am asistatū cu toții la serviciulū divinū ce sa sēvirșitū în biserica gr.-cat., precum și la parastasulū ce sa celebratū în fața criptei familiare întru aducerea aminte a fericitului Ladislau baronū Popū, fostū președinte alū »Asociațiunii«. După parastasū a rostitū președintele »Asociațiunii,« dlū G. Barițiu, o cuvîntare ocașională, accentuāndū meritele ilustruului defunctū pentru patrie, națiune și »Asociațiune.« — La 11 ôre sau deschisū ședințele. În cuvîntulū sēu de deschidere, domnulū președinte G. Barițiu a arētātū scopulū »Asociațiunii transilvane,« precum și rezultatele ce le-a obținutū în decursulū celorū 29 de ani, decāndū existā. La cuvîntulū de deschidere a răspunsū dlū M. Orbonașū, avocatū în Reghinū, bineventāndū pe ôspeți și dorindū întruniri cele mai bune succese. — În conformitate cu programulū stabilitū sē alese o comisiune pentru încasarea de taxe și pentru înscrierea de membri noi în persōnele d.-lorū G. Șagău, protopopū; P. Uilăcanū, protopopū; ambii din Reghinū, și I. Popescu, primariū în Toplița. — După apelulū nominalū alū membrilorū îndreptățiți a participa cu votū decisivū la debaterile adunării, ceti secretariulū II. alū »Asociațiunii,« dlū Dr. Ioanū Crișianū, raportulū comitetului despre activitatea lui în anulū 1889, prezentāndu-se în legăturā prin președintele »Asociațiunii« rațiociniile pro 1889, precum și proiectulū de budgetū pro 1891, dimpreună cu 2 rapôrte speciale ale comitetului cătrā adunarea generală, referitōre la o nouā arondare a despărțēmîntelorū și la suma de 1000 fl., votatā decātrā adunarea generală din anulū trecutū în scopulū înăvūțiri literaturii populare. Raportulū generalū dimpreună cu acleusele lui: lista stipendiștilorū »Asociațiunii,« consemnarea membrilorū de nou înscriși, consemnarea membrilorū rēposati, precum și cele două rapôrte speciale sē transpuserā pentru examinare unei comisiuni în persōnele domnilorū G. Popū de Băsești, M. Orbonașū, avocatū în Reghinū și A. Barseanū, profesorū în Brașovū. — Pentru examinarea rațiociniilorū și a proiectului de budgetū sē exmisē o comisiune în persōnele domnilorū P. Pipoșiu, jude reg. la tablā în M.-Oșorheiū; P. Barbu, avocatū, și Dr. A. Todea, avocatū, ambii din

Reghinü. Propunerii sau interpelări nu sau insinuatü. Singura disertațiune ce a fostü anunțată nu sa potütü ceti din causă, că autorulü ei n'a fostü de față. Ast'feliü sa potütü încheia ședința deja la örele 12 $\frac{1}{2}$.

Înainte de încheiere președintele împărtași adunării îmbucurătörea șcire, că *fericitulü ingineriü Ioanü Olteanü din Galați de nașcere din Cojocna, a lăsatü „Asociațiunii“ prin testamentü frumösa sumă de 100.000 lei,* — care legatü a și fostü transpusü la cassa »Asociațiunii«, după detragerea competențelorü erariale, în sumă de 90.000 lei în aurü. *Adunarea a luatü cu însufletire actü de acestü faptü nobilü a repausatului I. Olteanü și și-a exprimatü prin sculare pietatea și reverința față cu dăruitöriulü, alü cărui nume va rămënea neștersü în amintirea Romänilorü.*

La 2 öre a avutü locü banchetulü arangiatü în onörea öșpețilorü; — iar' la 8 $\frac{1}{4}$ öre s'era sa începutü concertulü arangiatü în favorulü »Asociațiunii« cu programulü urmätöriü:

1. a) Dima: »Cântecü de tömnă;« b) Tosti: »Vorrei morire«; c) Ștefänescu: »Mändruliță...« cântate de dlü Nicolae Popoviciü, profesorü de musică în Brașovü. — 2. »Echouri de suspine,« poesie de Pomiliu, declamatä de Domnișöra A. Șceopolü. — 3. Mozart: Arie din »Fluerulü fermecatü,« cântatä de dömnä Maria Crișianü din Sibiiü. — 4. Alardü: »Faust,« fantisie p. violină și piano, executatä de prof. de musică din Reghinü, dlü Maroscher. — 5. Kreutzer: Duetü din opera »O nöpte în Granada« p. sopran și bariton, cântatü de dömnä Maria Crișianü și domnulü N. Popoviciü. — 6. Scheletti: »Döru,« cântatü de d.șöra A. Șceopolü. — 7. Dima: a) »Sequidilla;« b) »Ceriulü meu,« cântate de dömnä Maria Crișianü. — 8. a) Dima: »Șciü tu mädrä...;« b) Musicescu: »Rëσαι lunä...;« c) Musicescu: »Nevësta care iubeșce...« cântate de dlü N. Popoviciü.

Mulțimea participanțilorü la concertü, care umplea până la îndesualä sala de-alfeliü pentru împregiurările locale förte spațiosä, nu aveau decâtü cuvinte de laudä și de recunoscință față cu concertanții.

Joi în 28 Augustü la 9 $\frac{1}{2}$ öre sa începutü ședința a II-a. După verificarea protocolului luatü în ședința I-ä a urmatü raportulü comisiunii pentru înscrieri. Din taxele de membri noi și vechi, îndeosebï membri fundatori, a intratü frumösa sumă de apröpe 1500 fl. v. a., dovadă despre viulü interesü ce-lü nutrescü pentru »Asociațiune« Romänii din Reghinü și giurü, căci ei cu deosebire au fostü aceia, care și-au datü obolulü. — A urmatü apoi la ordine raportulü comisiunii pentru examinarea rapörtelorü comitetului prin raportorulü aceleia dlü A. Bârșeanü. Raportulü generalü alü comitetului sa luatü spre șciință. Proiectulü pentru o nouă arondare a despärtëmintelorü sa aprobatü cu unele modificări și comitetulü a primitü însärcinarea, de a-lü pune în

lucrare încă în decursulü anului 1890. În urma raportului specialü, relativü la suma de 1000 fl., votatä pentru înavutirea literaturii poporale, care a datü ansä la o discuțiune mä lungä, șa hotäritü, ca acestä sumä s'ë se susțenä și în viitorü. Din ea s'ë se escrie premii pentru cele mä bune scrieri menite pentru poporü din economia de câmpü și de vite, apoi pentru scrieri tractändü cestiunii istorice, etnografice și filologice, care vorü fi a s'ë publica în organulü »Asociațiunii,« și în fine pentru manuale, de care s'ë simte mä mare lipsä în școlele nöstre medii. La propunerea comisiunii pentru examinarea rațiociniilorü și a proiectului de budgetü prin raportorulü, dlü Dr. A. Todea, i-sa datü comitetului absolutöriulü cerutü pentru gestiunea anului 1889 și sa stabilitü budgetulü pro 1891 întocmai proiectului presentatü de comitetü.

Urmändü a s'ë defige loculü pentru proxima adunare generalä, sa primitü învitarea făcutä din partea dlorü Ioanü Rațiü, Bontescu și Ivan din Hațegü (mä era o învitare din partea Romänilorü din Deva) și ast'feliü adunarea din anulü viitorü s'ë va țënea în opidulü Hațegü. Terminulü țënerii ilü va fixa comitetulü în conțelegere cu Romänii din Hațegü și giurü.

În fine s'ë luarä dispozițiunile de lipsä pentru verificarea protocolului ședinței a II-a.

Cu aceste terminändu-s'ë ordinea țilei, președintele mulțimi membrilorü presentï pentru interesulü ce l'au doveditü și declarä ședințele adunării a XXIX-a a »Asociațiunii« de încheiete.

Joi s'era a avutü locü balulü datü totü în favorulü »Asociațiunii.« Sala, în care sa datü și concertulü, era plinä. Toalete frumöse, costume româneșci întocmite cu gustü și buna dispozițiune la toți cei de față, iatä caracteristica acestui balü, care a duratü până în țiori de ții. — În pausä sau distribuitü cele döuë premii de câte 2 napoleonï, menite a s'ë da acelorü 2 dame, care vorü avë cele mä frumöse costume româneșci întocmite de ele însëși. Unulü l'a căpëtätü d.-na Mäneguțü din Murëșü-Oșorheiu și altulü d.-na Danü din Borgo-Prundü.

Vineri în 29 Augustü sau într'unütü toți öșpeții în parculü din apropierea orașului, iar' s'era venirä toți cei din Reghinü cu micü cu mare, ca s'ë-și iee la garä rëmasü bunü dela öșpeții ce s'ë îndepärtarä.

Au fostü țile de adevëratä s'erbätörea țilele adunării din Reghinü. Meritulü e fără îndoiälä alü Romänilorü din Reghinü, cari n'au cruțatü nici östenele, nici jertfe, pentru a face öșpețilorü plăcutä petrecerea la dënșii.

Laureatulü Poetü alü Gintei latine

Barđulü dela Mirceșci

VASILE ALEXANDRI

a repausatü

în s'era țilei de 3 sept. st. n. în etate de 69 anï.

Înmormëntarea, care a fostü dömnä de marele defunctü, sa făcutü pe speșele statului romänü în 7 sept. n.

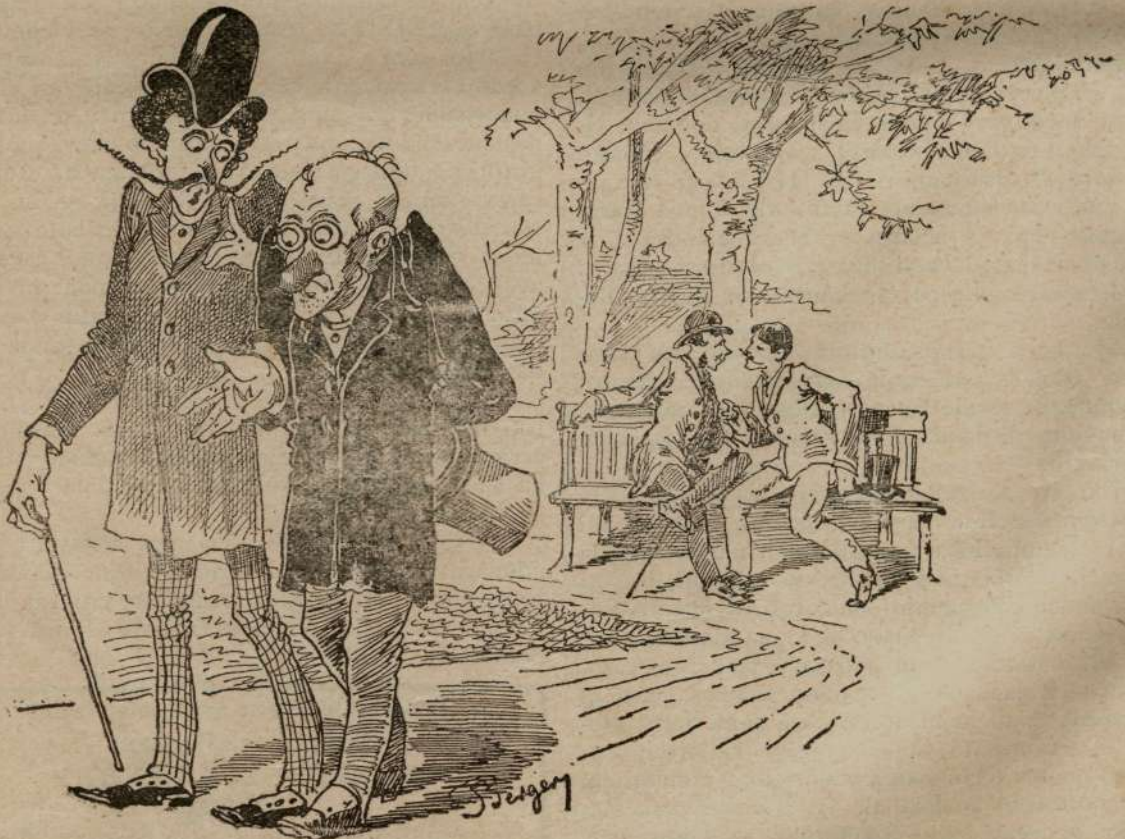
Eternä amentirea lui!

GLUME.

Ce cântă. — Profesorul de muzică: (pre care voiau a-lu angagia pentru de-a instrua pre domnișora): — Ce cântă domnișora?

Domnișora (cu grabă): Să moriu cu tine, să mă sfârșesc?... .

Profesorul de muzică: Apoi dacă a-ți ajuns până acolo, vè rogù să nu mai începeți la pianù... căci destulù știți pentru viêtă.

Imaginație desvoltată. — Amice, de câte ori vèdù impreună pre acesti doi ômeni, Inchipuește-ți unù advocatù și unù medicù, totù-dè-una mi-sè impare că vèdù inaintea mea o bandă-de-têlhari.

Cum așa?

Nò, pentru că totù-dè-una imi vinù în minte cuvintele „Punga ori viêtă ta!”